

Statenmededeling

Onderwerp

Harmoniseren planologische bescherming Nieuwe Hollandse Waterlinie

Datum

12 juni 2018

Documentnummer

GS: 4365895

PS: 4369486

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het besluit van Gedeputeerde Staten om:

- de uitzonderlijke universele waarde van het erfgoed Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie te beschermen door de tekst in de omgevingsvisies en omgevingsverordeningen van de vier waterlinie-provincie te harmoniseren;
- In het verlengde van deze harmonisatie een gemeenschappelijke uitgangspuntennotitie op te stellen hoe om te gaan met ruimtelijke ontwikkelingen die de uitzonderlijke universele waarde van dit erfgoed kunnen aantasten;
- Gebiedsanalyses voor de hoogdynamische gebieden op te stellen waarin de uitzonderlijke universele waarde voor deze gebieden is uitgewerkt.

Aanleiding

Op 30 mei 2017 namen Gedeputeerde Staten het besluit om de Nieuwe Hollandse Waterlinie voor te dragen tot UNESCO werelderfgoed. U bent daarover geïnformeerd ([Statenmededeling voordracht Nieuwe Hollandse Waterlinie als werelderfgoed](#)). Er was daarvoor een nominatiedossier opgesteld samen met de colleges van GS van Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Noord-Holland en met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het betrof een nominatie waarbij het bestaande werelderfgoed Stelling van Amsterdam zou worden uitgebreid met de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het argument voor deze uitbreiding is dat beide historische waterlinies samen nog beter het verhaal vertellen van landsverdediging via het gecontroleerd onder water zetten van land (inundatie).

In de zomer van 2017 keurde dat UNESCO de voorgestelde grenswijzigingen van de werelderfgoedsite Stelling van Amsterdam niet goed. Tegelijkertijd werd

de grenswijzigingen bij de Stelling van Amsterdam, de uitbreiding daarvan met de Nieuwe Hollandse Waterlinie én de complexiteit van de beschermingsopgave in hoogstedelijk gebied aan elkaar gekoppeld. Dit vraagt om het indienen van één gezamenlijk dossier bij UNESCO. UNESCO spreekt dan van een Significant Boundary Modification (SBM). De daartoe noodzakelijke aanpassingen konden niet meer voor de deadline worden verwerkt. Vervolgens is met UNESCO en het Rijk afgestemd om het aangepaste nominatiedossier begin 2019 aan te bieden. Uw Staten zijn in oktober 2017 daarover geïnformeerd ([memo gedeputeerde vertraging UNESCO-nominatie](#)).

Datum

12 juni 2018

Documentnummer

GS: 4365895

PS: 4369486

Bevoegdheid

Provinciale Staten controleren binnen de kaders van het door hen vastgestelde Panorama Krayenhoff (vastgesteld door PS bij [besluit van 4 juli 2003](#)), en het beleidskader erfgoed 2016-2020 de (verbeeldings)kracht van erfgoed ([PS 64/15](#), inclusief het [beleidskader](#)).

Kernboodschap

1. Harmonisatie versterkt de kans op een succesvolle werelderfgoed-nominatie van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Het afgelopen jaar is gebruikt om te komen tot een integraal dossier van Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie en er is een strategie uitgewerkt om de kans op een succesvolle nominatie te vergroten. De kern daarvan is dat het vanuit het UNESCO-perspectief logisch is dat er één wijze van bescherming van het totale werelderfgoed is. Dat is nu niet het geval, omdat alle vier provincies hun eigen aanpak en eigen beleid voeren. De vier betrokken gedeputeerden van de vier provincies hebben daarom besloten om het ruimtelijk beleid met betrekking tot Nieuwe Hollandse Waterlinie en Stelling van Amsterdam te harmoniseren en te versterken. De kern hiervan is dat provincies streven naar behoud en ontwikkeling van de uitzonderlijke universele waarde van Nieuwe Hollandse Waterlinie en Stelling van Amsterdam. Deze uitzonderlijke universele waarde (Outstanding Universal Value) wordt in het nominatiedossier beschreven en geeft aan waarom het erfgoed de werelderfgoedstatus verdient.

2. Behoud van unieke waarde vraagt om een gemeenschappelijke aanpak voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen

Er zal door de vier linieprovincies gezamenlijk een notitie opgesteld worden waarin de provincies aangeven hoe zij in de toekomst zullen omgaan met ruimtelijke ontwikkelingen, die mogelijk de uitzonderlijke universele waarde van het werelderfgoed aantasten. Ook hier geldt dat provincies daar nu op een eigen wijze mee omgaan. In het deelgebied ten zuiden van de Lek werken de provincies Gelderland en Brabant samen met de betreffende gemeenten aan de doorwerking in bestemmingsplannen en toetsing van ruimtelijke plannen via handboeken kernkwaliteiten. De provincie Utrecht en Noord-Holland hebben een eigen aanpak voor de toetsing van ruimtelijke plannen. De ambitie is om de

verschillende aanpakken in goed overleg met alle betrokken partijen te harmoniseren.

3. Hoogdynamische gebieden vragen om gebiedsanalyses; in Noord-Brabant is nu geen gebied als hoogdynamisch geïdentificeerd.

Voor de hoogdynamische gebieden, voornamelijk Heemskerk tot en met Haarlemmermeer, Vechtstreek Noord en de omgeving van stad Utrecht, is afgesproken gebiedsanalyses te maken die een nadere uitwerking geven van de uitzonderlijke universele waarde in deze gebieden en die gebruikt kunnen worden bij de afweging van toekomstige ontwikkelingen in en om de werelderfgoedsite. Een gebiedsanalyse wil niet zeggen dat er in het betreffende gebied geen ontwikkelingen meer mogelijk zijn, maar wel dat deze analyses als afwegingskader gebruikt moeten worden, bijvoorbeeld bij het opstellen van een Heritage Impact Assessment (HIA). In Noord-Brabant zijn voornamelijk geen hoogdynamische gebieden benoemd.

Datum

12 juni 2018

Documentnummer

GS: 4365895

PS: 4369486

Consequenties

De beleidsmatige consequentie van de harmonisatie van de planologische bescherming is dat de huidige teksten in de provinciale omgevingsvisies en verordeningen moeten worden vergeleken en voorstellen worden gedaan voor op elkaar afgestemde teksten. De ambtelijke voorbereiding daarop is inmiddels gestart. Onderdeel van de voorbereiding is om te zoeken naar een geschikt moment waarop de harmonisatie ingevoerd kan worden. De actualisering van de huidige omgevingsvisies -en verordeningen van de verschillende provincies zijn namelijk in verschillende fasen van voorbereiding.

Europese en internationale zaken

Het Rijk zal begin 2019 het opgestelde nominatiedossier namens Nederland indienen bij UNESCO. Vervolgens start een internationaal beoordelingstraject van het nominatiedossier.

Communicatie

Vanuit de programma-organisatie waarin de 4 provincies zijn vertegenwoordigd gaat er een bericht uit via de beleidsnieuwsbrief.

Vervolg

De besluitvorming over het volledige Nominatiedossier voor de uitbreiding van de Stelling van Amsterdam met de Nieuwe Hollandse Waterlinie, komt op 25 september gelijktijdig in de vier colleges van Gedeputeerde Staten. Uw staten zullen daarover worden geïnformeerd met een Statenmededeling.

In mei 2017 hebben de colleges van GS van de vier provincies ingestemd met het voorbereiden van het siteholderschap voor het gezamenlijk werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie, via een Gemeenschappelijk Orgaan zonder rechtspersoonlijkheid. Verkend wordt in hoeverre de behoefte van de betrokken gedeputeerden om een onafhankelijk

voorzitter in te stellen, hierin verankerd kan worden. Ook dat wordt ter besluitvorming voorgelegd aan uw College op 25 september 2018.

Na een positieve besluitvorming van de colleges van GS wordt het dossier in december aangeboden aan de minister van OC&W en ministerraad. De ministerraad besluit of de minister het dossier begin 2019 in gaat dienen bij UNESCO in Parijs. In juni of juli 2020 zal besloten worden of de Nieuwe Hollandse Waterlinie bijgeschreven wordt in het register van werelderfgoed.

Datum

12 juni 2018

Documentnummer

GS: 4365895

PS: 4369486

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: mevrouw M.L.P. van Mook, (073) 680 88 78,
mvmook@brabant.nl, afdeling Samenleving en Cultuur van cluster Cultuur en Samenleving.

Opdrachtnemer: mevrouw M.T.E. Meijs - Appels, (073) 680 82 87,
mmeijs@brabant.nl, afdeling Samenleving en Cultuur van cluster Cultuur en Samenleving.